

Yliopisto-opiskelijoiden kasvupaketti

Kunnioittavimmin SYL ehdottaa seuraavia kasvutoimia harkittavaksi Kasvuriihen valmistelutyöryhmälle sekä hallitukselle päätettäväksi puoliväliriihessä.

1. Koulutusasteen nostaminen ja läpäisyn parantaminen

Koulutusastetta nostamalla lisätään osaavan työvoiman saatavuutta. Siitä seuraavat yleensä korkeammat elinkaaritulot ja verokertymä. Opiskelun läpäisyn parantaminen ja opiskeluaikojen lyhentäminen johtavat nopeampaan työelämäsiirtymään. Jos 10 000 korkeakouluopiskelijaa valmistuisi vuoden nopeammin, julkisen talouden tasapaino paranisi 100 miljoonalla eurolla (Valkonen & Lassila, 2021). Koulutusasteen nosto luo talouskasvua lisäksi pitkällä aikavälillä.

Ehdotukset:

1. Asetetaan parlamentaarinen työryhmä laatimaan pitkäjänteinen rahoitussuunnitelma koulutustason nostamiseksi 50 %:iin nuoresta ikäluokasta vuoteen 2035 mennessä.
2. Kannustetaan korkeakouluja yhteistyöhön tukipalveluiden kehittämisessä läpäisyn parantamiseksi.
3. Parannetaan perhevapaiden ja opiskelun vuorottelun ja yhteensovittamisen mahdollisuutta vahvistamalla opiskelijan oikeutta vapaaseen ja opintojen jatkamiseen keskeytyksestä sen jälkeen.
4. Varmistetaan kaksi tosiasiallisesti opiskelijalle mahdollista korkeakouluopintojen aloittamisen mahdollisuutta vuodessa, jotta opinnot ovat aloitettavissa ja jatkettavissa viivytyksestä esimerkiksi asepalveluksen tai perhevapaan jälkeen.

2. Opintojen loppuvaiheessa olevien työelämäsiirtymän tukeminen

Helpottamalla opiskelijoiden siirtymistä työelämään voidaan kannustaa valmistumiseen ja mahdollistaa nopeampi opintojen loppuun saattaminen. Erityisesti nykyisessä työmarkkinatilanteessa, jossa korkeasti koulutettujen työttömyys on totuttua korkeampi, tällaiset keinot voivat olla erityisen vaikuttavia. Työelämäyhteyden luomiseen voidaan käyttää harjoitteluita ja opinnäytetöitä. Nämä voivat olla vaikuttavia erityisesti kansainvälisille opiskelijoille, sillä Tampereen kauppakamarin mukaan kesätyön, harjoittelupaikan tai opinnäytetyön Suomessa tehnyt kansainvälinen opiskelija jää tänne 80 %:n todennäköisyydellä, kun ilman näitä todennäköisyys on vain 20 %.

Ehdotukset:

1. Kasvatetaan ja laajennetaan korkeakoulujen maksamaa harjoittelutukea väliaikaisella korvamerkityllä rahoituksella korkeakouluille hallituskauden loppuun saakka.
2. Luodaan kannuste yrityksille palkata maisteriopiskelijoita laatimaan opinnäytetyötään työntekijöinä.

3. Kansainvälisen työvoiman saatavuuden ja integraation tehostaminen

Kansainvälisten opiskelijoiden työelämäsiirtymä on haasteellinen, ja riski vastavalmistuneiden osaajien muuttoon ulkomaille on suuri, ellei sopivaa työpaikkaa ole saatavilla. Tarjoamalla monipuolisia tukikeinoja, kannusteita ja työmarkkina-asemaa parantavia palveluita voidaan heidän siirtymistään työelämään ja jäämistään Suomeen helpottaa, mikä vahvistaa työllisyyttä, tyydyttää osaajatarvetta ja luo näin kasvua.

Ehdotukset:

1. Selvitetään kansainvälisten opiskelijoiden mahdollisuutta päästä Suomessa tutkintoon tähtäävien korkeakouluopintojen suorittamista taloudellisesti tukevien kannustimien piiriin. Kannustimina voivat toimia mahdollisesti opintotuki, opintolaina tai lukukausimaksujen hyvittämisen tai osittaisen hyvittämisen kaltainen järjestelmä.
2. Kumotaan ulkomaalaislakiin tehdyt muutokset koskien ulkomaalaisten työnhakijoiden työnhakuajan rajoittamista 3–6 kuukauteen.
3. Edistetään ratkaisuja, joilla ulkomaalaiset työnhakijat voivat löytää työtä ja jäädä Suomeen pysyvästi: laajennetaan anonyymien rekrytoinnin ja positiivisen erityiskohtelun käyttöä, luodaan kannuste työnantajien tarjoamalle kielikoulutukselle osana työsuhdetta, madalletaan kotimaisten kielten kielitaitovaatimuksia sekä kehitetään syrjinnän ja rasismien vastaisia strategioita ja toimintatapoja yhdessä työelämäosapuolten kanssa.
4. Selvitetään vastavalmistuneiden kansainvälisten opiskelijoiden mahdollisuutta saada kotimaisten kielten opiskeluun toimeentuloa turvaavaa etuutta ja tukipalveluita valmistumisen jälkeen.

4. Asuntorakentaminen

Tällä hetkellä opiskelija-asuntorakentaminen on investointiavustuksen leikkauksen vuoksi käytännössä pysähtynyt, sillä opiskelija-asuntoyhteisöt eivät saa kasaan tarvittavaa pääomaa uusien asuntojen rakentamiseen. Uusi opiskelija-asuntohanke tarvitsisi käynnistyäkseen vain pienen pääoman julkisena investointiavustuksena mutta loisi työtä ja verotuloja moninkertaisesti.

Ehdotukset:

1. Lisätään vuoden 2025 erityisryhmien investointiavustusta 50 miljoonalla eurolla TAI lisätään vuodelle 2025 erityisryhmien investointiavustusta 20 miljoonalla eurolla kohdentuen se opiskelija-asuntoihin.
2. Sitoudutaan säilyttämään opiskelija-asunnot investointiavustuksen piirissä ja lisätään myöntövaltuutta valtiontalouden niin salliessa.
3. Hallitus asettaa tavoitteeksi uuden EU:n kohtuuhintaisen asuntopoliittisen investointityökalun muotoilun sellaiseksi, että sen kautta kohdentuva rahoitus on Suomessa käytettävissä kohdennetusti opiskelijoiden ja muiden vastaavien erityisryhmien asuntoihin.

Anselmi Auramo

Puheenjohtaja
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
045 647 1116
anselmi.auramo@syl.fi

Roope Tukia

Pääsihteeri
Suomen ylioppilaskuntien liitto (SYL) ry
0451354314
roope.tukia@syl.fi

Lisätietoja

Sakari Tuomisto
Sosiaalipolitiikan asiantuntija
Suomen ylioppilaskuntien liitto SYL ry
puh. 040 687 6353
sakari.tuomisto@syl.fi

Viittaukset:

Valkonen & Lassila, 2021: Valtioneuvoston selvitys- ja tutkimustoiminnan julkaisusarja 2021:36 Väestön ikääntymisen taloudelliset vaikutukset. <https://www.etla.fi/julkaisut/vaeston-ikaantymisen-taloudelliset-vaikutukset/>